

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 8Svk/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7021200801
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anita Filová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:7021200801.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anity Filovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudkyne Mgr. Kristíny Babiakovej a sudcu JUDr. Rastislava Dlugoša, PhD., vo veci žalobcu: Okresná prokuratúra Trebišov, so sídlom Jána Husa 15, 075 40 Trebišov, proti žalovanému: Obec Čerhov, so sídlom Čerhov 100, 076 81 Čerhov, zastúpenému advokátskou kanceláriou: JUDr. Roland Kovács, advokát, s. r. o., so sídlom Mäsiarska 30, 040 01 Košice, IČO: 55 994 466, o preskúmanie uznesenia obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021 zo dňa 15. januára 2021, (i) o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Správneho súdu v Košiciach č. k. KE-7S/94/2021-52 z 2. októbra 2023, a (ii) o kasačnej sťažnosti žalovaného proti výroku o trovách konania uznesenia Správneho súdu v Košiciach č. k. KE-7S/94/2021-52 z 2. októbra 2023, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu zamietá.
- II. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného zamietá.
- III. Žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov kasačného konania.

odôvodnenie:

I. Doterajší priebeh konania

1. Zo súdneho spisu vyplýva, že žalobca podal protest prokurátora pod č. Pd 147/21/8811- 4 z 26. augusta 2021 proti uzneseniu obecného zastupiteľstva žalovaného č. 104/2021 z 15. januára 2021, ktoré sa týkalo udelenia súhlasu s prevodom majetku žalovaného na fyzickú osobu - P. A. C.. Tomuto protestu nebolo dňa 25. októbra 2021 vyhovené (uznesenie obecného zastupiteľstva žalovaného č. 145/2021 z 25. októbra 2021).

2. Následne dňa 28. decembra 2021 podal žalobca pod č. Pc 103/21/8811-4 žalobu na Krajský súd v Košiciach, ktorá je posudzovaná v tomto konaní, datovanú dňa 16. decembra 2021, ktorou napadol uznesenie obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021. To sa týkalo udelenia súhlasu s prevodom majetku žalovaného na právnickú osobu - AGROZORAN, s.r.o. Zo súdneho spisu ďalej vyplýva, že žalobca podal na správny súd spolu päť žalôb smerujúcich proti uzneseniam obecného zastupiteľstva žalovaného z roku 2021 pod č. 100 (sp. zn.7S/89/2021), č. 102 (sp. zn. 7S/90/2021), č. 101 (6S/103/2021), č. 103 (8S/187/2021 a č. 101 (7S/94/2021).

3. Napadnutým uznesením bola výrokom I. žaloba odmietnutá pre prekážku litispendencie postupom podľa § 98 písm. b) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“ alebo „Správny súdny poriadok“). Výrokom II. Správny súd v Košiciach (ďalej len „správny súd“) vyslovil, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

4. Na odôvodnenie svojho postupu správny súd uviedol, že z obsahu žaloby zo dňa 16. decembra 2021 vyplýva, že žalobca videl dôvody na jej podanie v tom, že podľa jeho názoru uznesením obecného zastupiteľstva, ktorým toto schválilo návrh - ponuku z verejnej obchodnej súťaže spoločnosti AGROZORAN, s. r. o. (č. 101/2021 z 15. januára 2021), na kúpu nehnuteľností v katastrálnom území U. (bližšie špecifikovaných v bode 3 napadnutého uznesenia správneho súdu), bol porušený § 39 Občianskeho zákonníka, pričom protestu prokurátora uplatnenému proti predmetnému uzneseniu

obecného zastupiteľstva nebolo vyhovené (uznesenie obecného zastupiteľstva žalovaného č. 142/2021 z 25. októbra 2021).

5. Kontrolou záznamov vo svojom súdnom registri správny súd zistil, že elektronickému podaniu, obsahom ktorého je žaloba na preskúmanie zákonnosti uznesenia obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021, ktorému bola pridelená spisová značka 7S/94/2021 (posudzovaná v tejto veci) predchádza elektronické podanie, obsahom ktorého je žaloba s totožnými formálnymi náležitosťami, skutkovým základom, argumentáciou a tiež znením návrhu na rozhodnutie správneho súdu, vedenom pod spisovou značkou KE-6S/103/2021.

6. Z hore opísaného skutkového stavu teda vyplývalo, že na správnom súde sú vedené dve konania s rovnakými účastníkmi, týkajúce sa tej istej veci, a to žaloby na preskúmanie zákonnosti uznesenia obecného zastupiteľstva č. 101/2021, pod dvomi pridelenými spisovými značkami, a to sp. zn.: KE-6S/103/2021 (žaloba podaná na správny súd dňa 16. decembra 2021 o 14:57:03) a sp. zn.: KE-7S/94/2021 (žaloba podaná na správny súd dňa 28. decembra 2021 o 11:57:31). Správny súd tiež zdôraznil, že došlo k uplynutiu lehoty na zmenu žaloby (§ 62 SSP).

7. V prípade výroku o trovách konania správny súd poukázal na § 170 písm. a) SSP, podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak bola žaloba odmietnutá.

II. Kasačné sťažnosti a priebeh konania na kasačnom súde

8. Proti napadnutému uzneseniu správneho súdu podal kasačnú sťažnosť žalobca z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a j) SSP. Argumentuje, že v tomto prípade nenastala prekážka litispendencie, keďže z príloh žaloby vyplýva, že zažaloval uznesenie č. 104/2021 obecného zastupiteľstva žalovaného, a nie č. 101/2021 obecného zastupiteľstva žalovaného, pričom došlo len k písárskej chybe v čísle uznesenia obecného zastupiteľstva žalovaného. Hoci žalobca uznáva, že ním podaná žaloba v tejto veci je zmatečná, správny súd mal napriek tomu vady žaloby odstraňovať postupom podľa § 59 SSP, pričom žalobca nebol povinný iniciatívne zmeniť rozsah a dôvody žaloby v zmysle § 62 ods. 1 SSP.

9. Žalobca požaduje zrušenie napadnutého uznesenia správneho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie.

10. Proti výroku o trovách konania v napadnutom uznesení správneho súdu podal kasačnú sťažnosť tiež žalovaný z dôvodu podľa § 440 ods. 1 g) SSP. Argumentuje, že žalobca procesne zaviniť odmietnutie žaloby, keď podal dvakrát totožnú žalobu, pričom v súvislosti s touto druhou totožnou žalobou žalovanému vznikli trovy konania. Žalovaný už vo svojom vyjadrení k žalobe na existenciu prekážky litispendencie poukázal, no žalobca trval na podanej žalobe. Preto mal správny súd postupovať podľa § 171 SSP.

11. Žalovaný požaduje zmenu napadnutého uznesenia správneho súdu vo výroku II. a priznanie trov konania na správnom súde, ako aj priznanie trov kasačného konania.

12. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti žalovaného vyjadril v tom smere, že táto nie je prípustná s poukazom na § 439 ods. 2 písm. h) SSP. Výrok II. napadnutého uznesenia správneho súdu je svojím charakterom aj výrokom o náhrade trov konania, resp. ich výške, v špecifickom znení, nakoľko sa náhrada trov konania nepriznáva žiadnemu účastníkovi, teda vyčíslenie trov je v prípade ich nepriznávania žiadnej zo strán už irelevantné. Preto má byť kasačná sťažnosť odmietnutá.

13. Ak by kasačná sťažnosť prípustná bola, žalobca má za to, že nie je dôvodná. V zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami pre posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Príčinou odmietnutia žaloby má ale byť konanie žalobcu pred začatím konania. Z posudzovaného prípadu je zrejmé, že dôvodom pre odmietnutie žaloby bolo podľa názoru správneho súdu skoršie podanie údajne totožnej žaloby žalobcom, t. j. udalosť, resp. úkon, ktorý nastal pred začatím predmetného súdneho konania. Žalobca sa v predmetnom súdnom konaní nedopustil žiadneho nesprávneho procesného postupu, ktorý pojem sa môže vzťahovať len na súdy alebo orgány verejnej moci, nie na účastníka súdneho konania. Preto má byť kasačná sťažnosť zamietnutá.

14. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril v tom smere, že táto nie je dôvodná. Žalobca je zodpovedný za textáciu svojej žaloby a jej petitu. V celom texte správnej žaloby žalobca operuje výlučne iba s uznesením obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021. Pre správny súd je záväzný text žaloby, a nie jej prílohy. Žalobca rovnako nijako nereflektoval na vyjadrenie žalovaného k žalobe, kde žalovaný namietol, že žalobca podal dvakrát totožné žaloby.

15. Vec bola predložená Najvyššiemu správne súdu Slovenskej republiky dňa 15. decembra 2023.

III. Argumentácia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky

16. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „kasačný súd“) po zistení, že kasačné sťažnosti sťažovateľov boli podané včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenými osobami (§ 442 ods. 1 SSP) a sú prípustné (§ 439 ods. 1 SSP), preskúmal napadnuté uznesenie správneho súdu v medziach sťažnostných bodov uplatnených sťažovateľmi (§ 453 ods. 2 SSP) spolu s konaním, ktoré predchádzalo

jeho vydaniu, a bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) po neverejnej porade senátu (§ 147 ods. 2 v spojení s § 137 ods. 1 SSP) dospel k záveru, že kasačné sťažnosti nie sú dôvodné.

III.A K litispendencii

17. Podľa názoru kasačného súdu je potrebné prisvedčiť záverom správneho súdu, že v práve posudzovanej veci nastala prekážka litispendencie v zmysle § 98 písm. b) SSP.

18. Podľa § 98 písm. b) SSP žaloba sa odmieta uznesením, ak o tej istej veci toho istého žalobcu už prebieha pred správnym súdom skôr začaté iné konanie. V práve posudzovanej veci boli tak splnené všetky citované podmienky pre odmietnutie žaloby.

19. Po prvé, v prípade konaní vedených na správnom súde pod sp. zn. 7S/94/2021 a 6S/103/2021 ide o totožného žalobcu, t. j. o Okresnú prokuratúru Trebišov. Uvedenú skutočnosť nenamieta ani žalobca.

20. Ďalej, vo veci sp. zn. 6S/103/2021 vedenej na správnom súde je napadnuté uznesenie obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021, čo opätovne nenamieta ani žalobca (ani pokiaľ ide o text žaloby a petíu, ani pokiaľ ide o prílohy k žalobe).

21. V práve posudzovanej veci sp. zn. 7S/94/2021 je podľa názoru kasačného súdu rovnako napadnuté uznesenie obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021. Zo súdneho spisu vyplýva, že celý text žaloby podanej v tejto veci pojednáva výlučne o uznesení obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021 (záhlavie, samotný text žaloby, petit). V tomto rozsahu by bolo možné ešte uvažovať o písárskej chybe (lapsus calami) na strane pisateľa žaloby.

22. Čo však už žalobca neuvádza, ale čo nesporne zo súdneho spisu vyplýva, je, že i vecná argumentácia obsiahnutá v podanej žalobe sa týka výlučne obsahu uznesenia obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021, t. j. prevodu nehnuteľností (presne špecifikovaných ako v uznesení obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021) na spoločnosť AGROZORAN, s. r. o., a nie na fyzickú osobu P., ako tomu bolo v prípade uznesenia obecného zastupiteľstva žalovaného č. 104/2021. Rovnako žalobca v podanej žalobe referuje na ním podaný protest prokurátora pod č. Pd 153/21/8811 z 30. augusta 2021, hoci protest prokurátora namierený proti uzneseniu obecného zastupiteľstva žalovaného č. 104/2021 bol podaný pod č. Pd 147/21/8811-4 a bol datovaný 26. augustom 2021. Ďalej žalobca v podanej žalobe referuje na nevyhovujúce uznesenie obecného zastupiteľstva žalovaného č. 142/2021, hoci protestu prokurátora namierenému proti uzneseniu obecného zastupiteľstva žalovaného č. 104/2021 nebolo vyhovené uznesením obecného zastupiteľstva žalovaného č. 145/2021.

23. Z opísaných skutočností je teda zrejmé, že žalobou podanou v tejto veci žalobca mienil napadnúť uznesenie obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021. Na tomto závere nič nemenia ani prílohy pripojené k žalobe, ktoré sa netýkajú uznesenia obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021. V tomto smere kasačný súd uvádza, že žalobca jasne prejavil zámer zažalovať uznesenie obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021, a na tejto jeho vôli nemôžu nič zmeniť ani prílohy jeho podania, keďže správny súd bol viazaný rozsahom a dôvodmi podanej žaloby, a nie obsahom príloh k nej, ktoré v konkrétnostiach tejto veci nepredstavujú ani samotnú žalobnú argumentáciu, a preto ich nie je možné ani v materiálnom slova zmysle považovať za vymedzujúce rozsah a dôvody žaloby.

24. Pokiaľ ide o povinnosť správneho súdu postupovať podľa § 59 SSP, tak kasačný súd uvádza, že z podanej žaloby, ako je opísané vyššie, na jednej strane jasne vyplýva, čoho sa týka a čo sa ňou sleduje (t. j. uznesenia obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021 a jeho preskúmania z dôvodov uvedených v žalobe), na strane druhej, by však podanie žalobcu mohlo byť považované za neúplné v tom zmysle, že k nemu neboli pripojené prílohy podľa § 353 ods. 2 SSP, ktoré by korešpondovali s obsahom žaloby. V tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že aj keby žalobca na základe uznesenia správneho súdu vydaného podľa § 59 SSP doložil správne prílohy (uznesenie obecného zastupiteľstva žalovaného o nevyhovení protestu prokurátora podanom proti uzneseniu obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021; pričom uznesenie obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021 je súčasťou príloh žaloby vo forme zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva žalovaného zo dňa 15. januára 2021), nič by to nezmenilo na závere správneho súdu, že bol daný dôvod na postup podľa § 98 písm. b) SSP, keďže obsah žaloby by aj naďalej zakladal prekážku konania v podobe litispendencie.

25. Rovnako s poukazom na § 62 ods. 1 SSP, pokiaľ ide o rozpor medzi obsahom žaloby a jej prílohami, kasačný súd upriamuje pozornosť žalobcu na to, že rozsah a dôvody žaloby možno meniť len do uplynutia lehoty určenej zákonom na podanie žaloby na správny súd.

26. Dá sa súhlasiť so sťažovateľom v tom smere, že pripojené prílohy v podstate nekorešpondovali s obsahom žaloby, avšak vzhľadom na absenciu časového priestoru na zmenu žaloby s poukazom práve na ustanovenie § 62 SSP, by prípadný postup správneho súdu podľa § 59 SSP už nemal svoje opodstatnenie. Navyiac považuje kasačný súd za dôležité uviesť, že zo žiadneho ustanovenia Správneho súdneho poriadku nevyplýva pre správny súd povinnosť bezprostredne po podaní žaloby overovať jej náležitosti, prenesené na daný prípad - kontrolovať, či pripojené prílohy zodpovedajú obsahu žaloby.

27. Kasačný súd na tomto mieste pripomína, že to bol práve žalobca, kto založil v konaní správneho súdu prekážku litispendencie tým, že (zrejme nedopatrením) dvakrát podal žalobu proti uzneseniu obecného zastupiteľstva žalovaného č. 101/2021, a ani raz ju nepodal proti uzneseniu obecného zastupiteľstva žalovaného č. 104/2021.

28. Ku kasačnému bodu podľa § 440 ods. 1 písm. f) SSP, teda že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, kasačný súd uvádza, že námietku pod cit. ustanovením žalobca nevymedzil žiadnymi dôvodmi odlišnými od námietky nesprávneho právneho posúdenia, preto ju nebolo možné preskúmať. Odmietnutie žaloby pre právne dôvody sa skúma ako otázka právneho posúdenia, čo platí aj pre posudzovaný prípad (mutatis mutandis uznesenie sp. zn. 5 Svk 6/2021 z 26. januára 2022, bod 25).

29. Ku kasačnému bodu podľa § 440 ods. 1 písm. j) SSP, teda že podanie žalobcu bolo nezákonne odmietnuté, je potrebné uviesť, že tento kasačný dôvod mieri na odmietnutie z rôznych dôvodov formálne a obsahovo nekorektného podania postupom podľa § 59 ods. 3 SSP, čo sa v práve rozhodovanej veci nestalo (podobne uznesenie sp. zn. 5 Svk 6/2021 z 26. januára 2022, bod 25; uznesenie sp. zn. 5 Svk 38/2022 z 31. januára 2023, bod 9).

III.B K výroku o trovách konania

30. V prvom rade kasačný súd musí uviesť, že podaná kasačná sťažnosť žalovaného je prípustná. Argumentácia uvedená žalobcom, že kasačná sťažnosť žalovaného nie je prípustná, je zjavne nesprávna, keď podľa § 439 ods. 2 písm. h) SSP je kasačná sťažnosť neprípustná len proti uzneseniu o výške náhrady trov konania. Avšak v práve posudzovanej veci ide o otázku samotného nároku na náhradu trov konania (§ 175 ods. 1 SSP). Kým zákonodarca mienil z prípustnosti kasačnej sťažnosti vylúčiť skôr technickú otázku výpočtu jej výšky, jeho zámerom zjavne nebolo vylúčiť prípustnosť kasačnej sťažnosti proti zásadnejšej otázke, komu vlastne a v akom pomere patrí náhrada trov konania.

31. Argumentáciu žalobcu v tom smere, že ak žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ide vlastne o rozhodovanie aj o výške trov konania, keďže táto bude nulová, považuje kasačný súd za nie viac ako špekulatívnu. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2017 sp. zn. 6 Cdo 5/2017, bod 10 (uvedené závery sú vzhľadom na totožnosť noriem v Civilnom sporovom poriadku a v Správnom súdnom poriadku použiteľné aj na rozhodovanie o výške náhrady trov konania v správnom súdnictve) nie je možné ani pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania priznať tieto trovy vo výške 0 eur. Potom ani výrok, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, nemôže byť ekvivalentný s výrokom, že výška náhrady trov konania je 0 eur.

32. Na tomto mieste kasačný súd uvádza, že správny súd mal správne poukázať na písm. c) v ustanovení § 170 SSP, teda že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak bolo konanie začaté na základe žaloby prokurátora. Napriek tomu sú závery správneho súdu obhájiteľné.

33. V správnom súdnom konaní začatom na základe žaloby prokurátora platí vyššie citovaná zásada zakotvená v § 170 písm. c) SSP. Táto zásada nie je derogovaná ani s poukazom na § 171 ods. 1 SSP (ktorý je relevantný v práve posudzovanej veci pre odmietnutie žaloby), pretože s poukazom na § 25 SSP a § 261 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) platí, že prokurátorovi nemožno uložiť povinnosť nahradit' trovy konania. V tomto prípade teda zákonná úprava celkom jasne vylučuje možnosť, aby prokurátorovi mohla byť uložená povinnosť nahradit' trovy konania.

34. Uvedené nepochybne súvisí so špecifickým postavením prokuratúry, ktorá spočíva v ochrane práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb a štátu (čl. 149 Ústavy). Prokurátor koná vo verejnom záujme. (por. BARICOVÁ, Jana, SEDLAČKO, František. § 170 [Náhrada trov konania v osobitných prípadoch]. In: BARICOVÁ, Jana, FEČÍK, Marián, ŠTEVČEK, Marek, FILOVÁ, Anita a kol. Správny súdny poriadok. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2017, s. 838.). Aj podľa názoru Ústavného súdu o § 261 CSP „[n]aďalej platí, že povinnosť nahradit' trovy konania nemožno uložiť prokurátorovi, pričom uvedené sa vzťahuje na prípady podania žaloby [...]“ (nález Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 320/2020 zo 14. decembra 2021, bod 32).

35. Žalovaný rovnako nepredniesol žiadne argumenty na spochybnenie ústavnej konformity aplikovaných noriem CSP a SSP, a takéto dôvody nateraz nezistil ani kasačný súd.

III.C Záver

36. Pretože kasačné sťažnosti neboli dôvodné, kasačný súd ich postupom podľa § 461 Správneho súdneho poriadku zamietol.

37. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že v zmysle § 467 ods. 1 v spojení s § 170 písm. c) Správneho súdneho poriadku žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov kasačného konania, keďže ide o konanie na základe žaloby prokurátora, pričom kasačný súd vyššie (časť III.B odôvodnenia tohto uznesenia) náležite zdôvodnil, prečo v konaní o žalobe prokurátora žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

38. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.